

UITSpraak 23 - 512

Rapenburg 70
Postbus 9500
2300 RA Leiden
T 071 527 81 18

van het College van beroep voor de examens van de Universiteit Leiden
inzake het administratief beroep van

[naam], appellant

tegen

de Examencommissie Bestuurskunde, verweerder

Procesverloop

Appellant heeft verzocht om een vrij programma te mogen volgen aan de Universiteit Leiden om daarmee een universitaire bachelorgraad als bedoeld in artikel 7.10a, eerste lid, van de WHW (Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek), te verkrijgen.

Bij besluit van 21 augustus 2023 heeft verweerder dat verzoek afgewezen.

Bij brief van 23 augustus 2023 heeft appelland tegen dit besluit administratief beroep ingesteld.

Verweerder heeft onderzocht of een minnelijke schikking mogelijk was. Er is geen minnelijke schikking bereikt.

Verweerder heeft geen verweerschrift ingediend, maar het besluit ter zitting toegelicht.

Het beroep is behandeld op 30 augustus 2023 tijdens een openbare zitting van een kamer uit het College. Appellant is ter zitting verschenen. Namens verweerder zijn [naam], [functie] van de examencommissie en [naam], ambtelijk secretaris, verschenen.

Uitspraak
23-512
Blad 2/6

Overwegingen

Het College dient overeenkomstig artikel 7.61, tweede lid, van de WHW te beoordelen of de bestreden beslissing al dan niet in strijd is met het recht.

Appellant wil aan de Universiteit Leiden een bachelorgraad behalen op basis van een vrij programma, zoals bedoeld in artikel 7.3j WHW. Hij wil het programma volledig zelf samenstellen: 144 ECTS van de vereiste 180 ECTS wil hij invullen met studiepunten die hij al heeft behaald bij verschillende hbo-opleidingen. De ontbrekende ECTS wil hij aan de Universiteit Leiden behalen. Hieronder verstaat hij de vakken die hem voorbereiden op het schrijven van een bachelorscriptie en de scriptie zelf. Dit moet volgens appellant kunnen leiden tot het behalen van een bachelordiploma op wo-niveau.

Appellant stelt dat dit mogelijk is op grond van de WHW omdat de wet louter zou spreken over vakken op bachelorniveau, zonder daarbij onderscheid te maken tussen hbo- en wo-niveau. Hij wil zijn academisch werk- en denkniveau demonstreren door een afsluitend examen af te leggen, als bedoeld in artikel 7.10, tweede lid, van de WHW. Hiermee zou hij kunnen aantonen dat hij met een combinatie van hbo- en wo-vakken wel het vereiste niveau heeft behaald voor graad van bachelor op wo-niveau.

Verweerder stelt dat het volgen van een vrij programma zoals appellant dat voorstelt, onmogelijk kan leiden tot een graad van bachelor in het wetenschappelijk onderwijs. Op grond van artikel 7.12b, eerste lid, sub c, van de WHW, moet de daarvoor het meest in aanmerking komende examencommissie aangeven tot welke opleiding het vrije programma behoort. In dit geval is dat de bacheloropleiding Bestuurskunde (hierna: de bacheloropleiding) zijn, maar doordat appellant 144 ECTS aan hbo-vakken in het programma wil inbrengen, kan hij (materieel) niet aan de eindtermen van die opleiding voldoen.

Volgens verweerder is het namelijk zo dat bij een vrij programma het merendeel van de behaalde studiepunten moeten komen uit vakken van de

Uitspraak
23-512
Blad 3/6

bacheloropleiding die het diploma uitreikt. Dat is in dit voorstel volgens verweerder niet het geval. Ook is het volgens verweerder geen mogelijkheid om op basis van hbo-vakken met een vrijstelling ECTS voor het vrij programma in te vullen. Hbo-vakken worden door verweerder, door het verschil in niveau, bijvoorbeeld ook niet meegenomen als vrijstellingen in de reguliere bacheloropleiding. Er is immers sprake van een niveau verschil tussen wo-bachelorgraad en hbo-bachelorgraad, wat tot uitdrukking komt in de eindtermen van de vakken en opleidingen waarvan zij deel uitmaken.

Inbreng hbo-vakken

Het College is van oordeel dat verweerder voldoende duidelijk heeft gemaakt waarom een vrij programma op wo-niveau niet grotendeels gevuld kan worden met studiepunten behaald bij hbo-opleidingen. Verweerder verwijst in dat kader terecht naar een uitspraak van het CBHO van 9 januari 2013 in zaak nr. 2012/156. Die uitspraak gaat weliswaar niet over het al dan niet geven van toestemming voor een vrij programma, maar uit de uitspraak blijkt wel dat het verstrekken van een getuigschrift zonder dat de opleiding een reële onderwijsprestatie heeft verricht in strijd is met de opdracht van een universiteit de kern van de opleiding waaraan het getuigschrift is verbonden zelf te verzorgen. De situatie waarin appelland zou worden toegestaan een vrij programma te volgen binnen de opleiding van verweerder waarbij 144 ECTS van de vereiste 180 ECTS op een hbo-instelling zijn behaald, is hiermee zeker vergelijkbaar.

De titel van artikel 7.3j WHW spreekt verder eenduidig over een vrij programma *in* het wetenschappelijk onderwijs. Bovendien kan een dergelijk programma alleen worden samengesteld door 'een student die is ingeschreven voor een opleiding in het wetenschappelijk onderwijs'. Daaruit blijkt dat het bij het vrije programma primair moet gaan om een samenstelling van vakken binnen het wetenschappelijk onderwijs. Het argument van appelland dat dit onderscheid niet gemaakt zou worden is niet juist en treft daarom geen doel.

Dit alles sluit overigens niet uit dat het zonder meer onmogelijk is om ECTS die in het kader van een hbo-opleiding zijn behaald (bijvoorbeeld als vrijstelling) 'in te brengen' in een opleiding in het wetenschappelijk onderwijs. Gegeven de vereisten die daarvoor in de WHW en bij of krachtens de OER zijn gesteld, zal dat

Uitspraak
23-512
Blad 4/6

echter slechts in uitzonderlijke gevallen een optie kunnen zijn. Of aan de vereisten is voldaan, is in eerste instantie aan de voor de desbetreffende opleiding verantwoordelijke examencommissie.

Kern van het programma

Daarnaast heeft verweerder volgens het College ook voldoende onderbouwd dat het geringe aantal punten aan vakken van de bacheloropleiding dat appellant nog wil behalen, niet voldoende is om vast te stellen dat hij aan de eindtermen van de opleiding voldoet en hem het diploma van de bacheloropleiding Bestuurskunde te kunnen verlenen.

Op grond van artikel 7.12b, eerste lid, onder c, van de WHW, is het vereist dat de meest daarvoor in aanmerking komende examencommissie toestemming verleent het programma te volgen; daarbij dient de examencommissie aan te geven tot welke opleiding het programma behoort. Uit wat er in de stukken en ter zitting naar voren is gekomen, blijkt dat verweerder terecht heeft gevonden dat het door appellant voorgestelde vrije programma te weinig overeenkomst met de bacheloropleiding van verweerder vertoont en dat het daardoor niet geacht kan worden tot die opleiding te behoren. Verweerder ziet dan ook terecht geen mogelijkheid om aan appellant op basis van het door hem voorgestelde onderwijsprogramma de graad van bachelor in de Bestuurskunde te verlenen, zonder daarmee in strijd met de WHW te handelen.

Geen afsluitend examen

Appellant stelt zich op het standpunt dat ook als een groot (of wellicht zelfs het overgrote) deel van zijn ECTS niet in het wetenschappelijk onderwijs is behaald, verweerder middels het afnemen van een afsluitend examen kan toetsen of hij met een combinatie van hbo- en wo-vakken wel het vereiste niveau heeft behaald voor de graad van bachelor op wo-niveau (lees: voldoet aan de eindtermen van de opleiding).

Niet kan worden ontkend dat verweerder op grond van artikel 7.10, tweed lid, slot, van de WHW bevoegd is in voorkomend geval een onderzoek te (laten) doen naar de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de examinandus. Deze wettelijke bevoegdheid heeft verweerder ook, als de examinandus alle

Uitspraak
23-512
Blad 5/6

onderwijseenheden die tot de desbetreffende opleiding behoren met goed gevolg heeft afgelegd. Appellant kan dan ook in zoverre worden gevolgd dat verweerder inderdaad bevoegd is een afsluitend examen af te nemen.

Anders dan appellant kennelijk meent zou een zodanig examen in zijn geval niet alleen de wo-bachelorscriptie en de daarop direct voorbereidende vakken betreffen, maar vermoedelijk zo niet alle, dan toch het overgrote merendeel van de vakken die hij, zij het op hbo-niveau, al met succes heeft afgerond.

Nog daargelaten het realiteitsgehalte dat appellant een dergelijk examen met succes zou afronden zonder aan het wo-onderwijs te hebben deelgenomen, geldt dat artikel 7.10, tweede lid, slot, van de WHW verweerder weliswaar bevoegd verklaard het daar bedoelde onderzoek te (laten) verrichten, maar daartoe geenszins verplicht. In dit licht kan er ook niet aan worden voorbijgezien, dat het binnen de Universiteit Leiden ongebruikelijk is dat een examencommissie een examinandus die alle tot een opleiding behorende onderwijseenheden met goed gevolg heeft afgelegd alsnog onderwerpt aan een 'afsluitend examen'.

Hieruit volgt dat verweerder een gedegen en goed onderbouwd besluit heeft genomen. Het administratief beroep is ongegrond. Het bestreden besluit blijft in stand.

Uitspraak
23-512

Blad 6/6

De beslissing

Het College van beroep voor de examens van de Universiteit Leiden,

gezien artikel 7.61 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek,

verklaart het administratief beroep ongegrond.

Aldus vastgesteld door een kamer uit het College van beroep voor de examens, bestaande uit mr. O. van Loon (voorzitter), dr. A.M. Rademaker, J.J. Christiaans BA, T.E.V. Claessen en mr. J.J. But (leden), in tegenwoordigheid van de secretaris van het College, mr. E.M.A. van der Linden.

.....
voorzitter

.....
secretaris

Verzonden op: 14 november 2023

Voor eensluidend afschrift,